

Handläggare
Kommunstyrelseförvaltningen
Kristin Norrbom
Jurist/Utreddare

Handlingstyp
Tjänsteskrivelse

Datum
2021-11-08

Sida
1 (3)
Diarienummer
2021/KS 0142 001

Mottagare
Valnämnden

Svar på motion om att förbjuda all politisk påverkan utanför vallokaler

Kommunstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Kommundirektör

Elin Waltersson
Chef Stöd och servicekontoret
t.f. kommundirektör fr.o.m. 1/12 2021

Sammanfattning

Motionärerna har lämnat in en motion till kommunfullmäktige om att förbjuda all politisk påverkan utanför vallokalerna. Vallagen 8 kap. 3 § föreskriver att det på ett röstmottagningsställe eller i ett utrymme intill detta inte får förekomma propaganda eller annat som syftar till att påverka eller hindra väljarna i deras val. Det finns en tradition att de politiska partierna står utanför vallokalerna och delar ut valsedlar vilket motionärerna menar att väljare kan uppleva som påträngande eller ett sätt att påverka väljarna i deras val. Motionärerna föreslår därför att kommunfullmäktige förbjuder all politisk påverkan utanför vallokalerna.

Motionen har remitterats till valnämnden för förslag till besvarande. Svar på motionen ska beredas i kommunstyrelsen och beslutas i kommunfullmäktige.

Förvaltningen överlämnar nedan underlag inför beslut.

Beskrivning av ärendet

Per Carlberg, Anders Wickberg, Johan Carlsson och Henrik Mellström från Sverigedemokraterna har lämnat in en motion till kommunfullmäktige om att

förbjuda all politisk påverkan utanför vallokalerna. Vallagen 8 kap. 3 § föreskriver att det på ett röstmottagningsställe eller i ett utrymme intill detta inte får förekomma propaganda eller annat som syftar till att påverka eller hindra väljarna i deras val. En tradition är att de politiska partierna står utanför vallokalerna och delar ut valsedlar vilket motionärerna menar att väljare kan uppleva som påträngande eller ett sätt att påverka väljarna i deras val. Enligt motionärerna har många kommuner redan idag områden där dessa valarbetare får stå på grund av detta och en del kommuner har förbjudit all typ av sådan påverkan utanför vallokalerna vilket Sverigedemokraterna stödjer. Motionärerna föreslår därför att kommunfullmäktige förbjuder all politisk påverkan utanför vallokalerna.

Motionen har remitterats till valnämnden för förslag till beslut till kommunstyrelsen som bereder ärendet inför kommunfullmäktiges behandling. Kommunfullmäktige är sista beslutande instans och därmed den som bifaller, avslår eller besvarar motionen.

Underlag från förvaltningen

Av vallagen 8 kap. 3 § framgår att det på ett röstmottagningsställe eller i ett utrymme intill detta inte får förekomma propaganda eller annat som syftar till att påverka eller hindra väljarna i deras val. Propagandaförbudet i vallagen 8 kap. 3 § är en bestämmelse som kommunerna har att beakta oavsett om det är kommunens egna lokaler eller förhyrda lokaler som används som val-och röstningslokaler. Syftet med förbudet är att väljaren ska vara ostörd och skyddad från varje form av påverkan under själva valhandlingen. Detta utgör ett led i att trygga genomförandet av fria och hemliga val.

I den statliga utredningen "Förstärkt skydd för väljarna vid röstmottagningen - delbetänkande av 2020 års valutredning" (SOU 2021:7)¹ föreslås att nuvarande bestämmelse i vallagen 8 kap 3 § kompletteras med en bestämmelse om att detsamma också gäller för ett område närmast utanför ett röstmottagningsställe. Enligt praxis anses det inte vara förenligt med vallagens propagandaförbud att nära entrén till en vallokal eller röstningslokal bedriva valpropaganda i form av valstugor eller valtält.

Förslaget i utredningen innebär att området måste vara tydligt avgränsat. Hur stort område som omfattas av förbudet är inte möjligt att precisera i vallagen. Bestämmelsen får tolkas med utgångspunkt i att väljarna ska kunna genomföra sin valhandling i en skyddad och neutral miljö och därför inte får nås av politisk propaganda vare sig i val-och röstningslokaler eller när de passerar in i lokalerna. Det innebär att kommunerna genom sina valnämnder även fort-

---

¹ Om allt går enligt planerna kommer de nya lagreglerna att träda i kraft före de allmänna val som hålls 2022.

sättningsvis har ansvaret för att precisera avgränsningen för politisk propaganda för val- och röstningslokalerna.

Att partier delar ut sina valsedlar utanför vallokalerna på valdagen är en tradition i Sverige. Vid valsedelutdelning utanför en val- eller röstningslokal ska inte agitation förekomma, men detta hindrar inte att väljare kan uppfatta närvaron av partiföreträdare som försök till påtryckning. Traditionen med valsedelutdelning berörs inte direkt av förslaget i utredningen, men för att underlätta god ordning utanför val- och röstningslokaler kan det enligt utredningens mening vara lämpligt att valsedelutdelning äger rum utanför det avgränsade området.

Oavsett om utredningens förslag blir lag eller ej är det förvaltningens bedömning att valnämnden ansvarar för att kommunen följer lagkraven i den nuvarande vallagen och för att ta fram de riktlinjer som krävs i Tyresö kommun. Partierna i kommunen har även möjlighet att komma överens om gemensamma förhållningssätt för det lokala valarbetet, när det inte är reglerat i lag.